

Maturin liggur undir manningini

Fyrst vil eg takka húsavíkingum fyrri, at teir bjóðaðu mær higar.

Eg havi altíð følt meg væl her og eisini í hinum byggunum á tí grønna smilandi Sandoyinni.

Men tað var her eg fekk fótin fastan og hiðani kom í samband við alla oynda.

Tað er gleðiligt og alla æru vert, at sandoyggja fólk megna at halda eina stevnu sum hesa.

At sita inni og kúra gagnar ongum. Gremjan og grenj heldur ikki. At sita sum ryssa uppi yvir deyðum fyli var litið umhildið.

Fullvæl veit eg, at tað er lættari sagt enn gjørt.

Hetta verður ikki sagt fyrri at skava útyvir trupulleikarnar, sum eru. Men lívið skal livast. Dettur tú, skal tú reisa teg upp aftur.

Heldur ikki hava vit gloymt, at ein syrgilig og meiningsleys vanlukka fyrri kortum rámtu eina bygd og harvið alla oynda. Men um jörðin er gløðandi skalt tú ganga á henni. Tað sum er rætt er ikki altíð lætt.

Tað er í ár, 30 ár liðin síðan eg fyrri fyrstu ferð kom til Húsavíkar og hinar bygdirnar.

Heima á Sandi hevði eg verið sum óviti, einaferð sandvíkingar fóru at vitja skyldfólk. Sanniliga er nógv broytt hesu árinu bæði so og so.

Nýggj ættarlið eru komin. Maður kemur í mans stað. Tey bygga land, ið livar. Lívins gongd. Løgið kortini og eitt sindur tómligt, tó tey liva í okkum øllum. Og bara vit støða á eitt sindur, hoyra vit teirra lívsfrisku rødd og káta látur.

Tey vóru ikki fødd við silvurskeiðum í hondunum. Heldur ikki við ár. Nógvir máttu við sínum dugnaskapi vinna sær sess á báti.

At mangt broytist á mansins ævi, vistu okkara forfedrar.

Óvæntaðar og ógvusligar hendingar kundu altíð vera einum fyrri.

Sjálvandi kendu teir orðið kreppa, men teir brúktu tað ikki sum vit í dag.

Tey gomlu kundu siga, at veturin mundi fara at vera svangligur hjá mongum, um ikki broyting kom í veðrinum, ella ein grind kom og hjargaði øllum.

Tað sum galt um var at lívbjarga sær úr einari árstíð í fábja.

Men hví mæna um farna tíð og dagar. Tað sum er farið er farið.

Ikki vends aftur til farna tíð og nyttuleyst at droyma seg aftur í hana.

Tað skulu vit heldur ikki, tó hugurin leitar aftur av sær sjálvum eina løtu sum hesa.

Eins og tað er rætt, at vit skulu hyggja fram eftir, um tað so er ljóst ella myrkt, klárt ella dimviðað, skulu vit líta aftur um bak.

At hyggja í bakspegilin nyttar, ikki í besunum. Vri-

Røðan, sum Steinbjørn B. Jacobsen helt leygardagin í Húsavík, tá sandoyggjarstevnan varð stítt

Hann vísir bara litið brot av ávisum vegi eitt stutt bil, men sigur nógv um tey sum so taka tí! orðanna.

Tað er nú, tey tosa um. Skjótur og lættar loysnir er dreymurin.

Av og á skuldi tú líta aftur um bak og yta av á nýggjum og eisini njóta lötuna.

Men setur tú teg í ein bil, verður tú skjótt tikin av ræði av ferðini og hevur ilt við at støða á.

Ein gamal maður segði við meg á áttatiárunum: »Ætla titt ættarlið at gera alt, so einki verður eftir til tey komandi, men tit halda kanska, tit verða tað seinasta».

Eg bar fyrst í bótflaka og vísti á, at nógv hevði ligið á láni. Vit høvdu verið eftirbátar í so mongum, men gav honum so rætt í nógvum av hansara atfanningum.

Og at hvørt ættarlið hevur altíð ríkiligt at takast við.

Vit eru støða á nú og skulu yta av á nýggjum bæði so og so.

Líta aftur um bak skulu vit, og bæði hyggja at okkar egna tíðarskeiði og teimum hjá forfedrunum.

Mangan var svanglig hjá teimum, tó skaptu tey søgu og orð.

Tað er júst henda søga og hesu orð, sum kunnu læra og stimbra okkum.

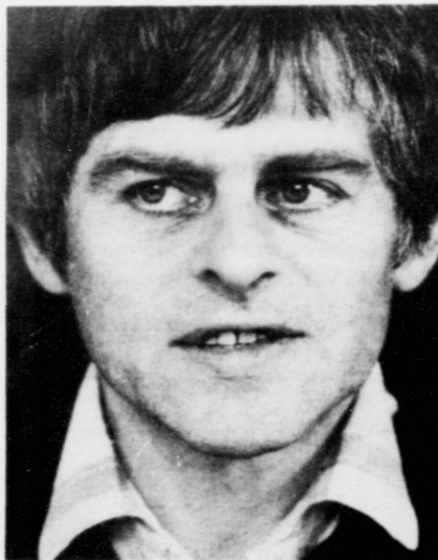
»Av látri ikki útskolaðir, enn eru vit ikki »volaðir«.

Ja, tað veldst um okkum.

»Har um tú« siga sandoyggjafólk.

Ógvuslig óløgir hava brotið, og sum tað sá út eina løtu, var alt rundvelt og tik-

ið av fótum, men nú fjarar og landið er við at koma

undan aftur. Jú mangt sum fyrr var fjalt, er nú opinbart fyrri øll.

Tað sum var hildið at vera rætt, skeivt.

Tað sum var klettafast, sandur.

Men vandamálið er kanska heldur, um fólk tora og orka at siggja alt hetta nakna í eyguni.

Lættari at skava útyvir. Seta kikaran á ein lut. At skera alt yvir ein kamb. So kunnu vit aftur fara at kjakast um smálutirnar. Úr aðrari veitini í hana.

Smálutirnar og málini mugu ikki taka megina frá heildini.

Ein húsavíkingur ella skopuningur skal eins nógv

huga sum sandoyggjar fólk og føroyingur sum húsavíkingur og skopuningur.

Tá ið tung tók skuldi takast ella vandi var á ferð, royndi okkara forfedrar at standa saman. Takið var at taka á í felag.

Oyggjin fekk sín felags-skúla, og hann skapti so aftur møguleika fyrri mongum øðrum.

Fótbóltsvølli og oyggjalíði, fyrri at nevna tað mest sjónliga. Men burðurin var tungur. Nú kann ein og hvør ímynda sær, hvussu hevði verið vorid, um sjálvdráttarandin hevði vunnið. Sandoyggjafólk eiga at taka við læru av hesum máli.

Vegirnir eru nú breiðir og heitir, so kemast kann nýl-

um bygdirnar eins skjótt tað er at fara av Argjum niðan á Hvítanes ella úr Kollafirði til Havnar og tað nærum hvønn dag á árinum.

Meðan eg var í Húsavík frøddust dalbingar um tað nýliga vegasambandið. Og fólk úr hinum byggunum kundu siga, at nú var einki fyrri at ferðast. Tað var bara at seta seg í ein bil. Eisini farleiðina til Havnar frøddust eldri fólk um, men Kirkjubønes var Kirkjubønes, og tað var einki at gera við tað.

Ein av fyrstu ferðunum eg skuldi av oynda aftur, lá báturin og lossaði einar tveir timar.

Eingin segði nakað um tað. Eg var sera hugtikin av tí vakra havalagnum og gekk og hugdi at tí. Sum eg gekk, kom ein fittur drongur til mín. Hann greiddi mær fróðdliga frá øllum. Tí stóru alduni, sum var komin skotlandi niður í hylin, og at teir vóru farnir at skera flak í Skopun. Jú nógv var tosað um lendingar og havnir.

Tær eru komnar og fara neyvan avstað aftur. Enn eru tær tungar at bera, men tær eru eisini bygdar til komandi ættarlið, og nú liggja tær har við sínum mongu møguleikum.

Um tað mundi eg kom til Húsavíkar fekk byggin streym frá SEV, og meðan eg var har lýsti eisini í Dali við SEV ljósi. Eg kom soleiðis at uppliva tær kollveltandi broytingarnar, tað bar við sær.

Eisini telefonin var kollveltandi broytt. Knappliga kundi øll, sum vildu, fá telefon.

Ikki tí tað var altíð stuttligt, tá ið Gustav kom við telefonum, og seta hugnal-

igt at sita inni hjá Magnhild og biða.

Og nú kanst tú sita við einari teldu og arbeiða eins væl á Skarvanesi sum í Singapore.

Jú, sannast má at ótrúligar broytingar eru hendar hesa stóru fjórðingsöldina. Og ferðin hevur verið ógvuslig.

Tey gomlu søgdu, at ringt var at spáa um veðrið, men framtíðin spáddist ikki um, hon lá í Guds hondum.

Og kortini royndu tey at arbeiða fyrri framtíðini. Ruddarásir, ið næsta ættarliðið skuldi ganga.

Nógv er eftir at nevna. Tey nógvu skip, sum eru komin og farin, og tey sum eru eftir. Tá átti Sandoyggjin bara eina tvey skip.

Tann stóra menningin, sum er farin fram innan jarðarbrúkið í oynda, hóast eg tá helt teir vera sera frammaliga.

Einaferð kom danska útvarpið til Húsavíkar og eisini Sjónvarpið.

Tey vóru sera hugtikin av øllum: náttúruni, fríðinum, reinleikan o.s.f. Men fyrri einum stórbýarfólki tá, gav hetta ikki nógv mikið av lívsvirðum, og útviklingurin var hin stóri almátturin, ið øllum ráddi. Hvussu skuldi hann hugsa um Sandoynda.

Tey spurdu um tað ikki var einsligt, og nær bygdirnar fóru at doyggja út. Tí alt tað unga fólk fór at flyta av oynda. Eg royndi at svara aftur sum frægest, men so komu tey og onnur við, sum komu at vitja, við einum góðum prógvi, ið eg ikki kundi móttpróga. Eg hevði bara mína trúgv, hugsanir og orð at geva teimum.

Prógvið var, at eingi nýggj hús sóust. Tey nýggjastu, og tey vóru fá, høvdu einum 10 ára skeiði til.

Mangan havi eg hugsað um hetta, tá eg havi vitjað aftur, og frøst um øll tey nýggju húsini, sum vóru bygd í sjeyti og áttati árunum.

Og nú tey seinastu árin, tá ið eg havi hugsað um ta hatsku eirindarleysu herferðina hjá teimum dansku fjölmiðlafólkunum.

Endiliga fingur tey rætt.

Men hetta er bert ein av fleiri grundum. Ein onnur er, at istaðin fyrri at taka í egnan barm og viðgera sínar egna dáragerir, leggja eftir okkara, ið eru tær somu sum teirra, tí vit hava lært tær av teimum og mangan einki væl havt úttan at ganga í teirra fótspor.

Teir hava havt sínar bankagøtur, vinnulívsgøtur, skattasvikini, skipabýggimál, sjúkráhusmál og ørvit verkætlanir t.d. á Gibralti.

Men sjálvandi hava vit ábyrgd av gjørdum gerðum, og skulu gripa í egnan barm og læra av okkara mistøk-

